

GAZTEEN DANTZA TOPAKETA

2023-2025: hurrengo fasera abiapuntua eta jarraibideak

1. Dokumentu honen helburua

Gazteen Dantza Topaketaren hiru edizioen ondoren - Araia 2023, Areatza 2024 eta Segura 2025- Euskal Dantzarien Biltzarrak (EDB) galdera-sortetatik, dinamiketarik, balorazioetatik, txostenetatik, mahai-inguruetatik eta antolaketa-esperientzietatik eratorritako informazio ugari du.

Dokumentu honen helburua da **lehen hiru edizioetako emaitza adierazgarrienak bateratzea**, funtsezko behaketak antolatzea eta proiektuaren hurrengo fasera abiapuntu argia zehaztea.

Lehenengo hiru edizioei esker, euskal dantzen arloko belaunaldi-erreleboari lotutako erronkak, beharrak eta aukerak identifikatzea posible izan da. Aurrera begira, lana ez litzateke bideratu behar dantzari gazteei galdera berberak behin eta berriz egitera; aitzitik, **ikasitakoa antolatzea eta proposamen zehatzagoetara bideratzea** joan behar da, honako hauen artean argi eta garbi bereiziz:

- zer bultza dezake Euskal Dantzarien Biltzarrak
- zer dagokio dantza talde bakoitzari
- zer landu daitekeen modu partekatuan
- zer dago gazteen esku
- eta zer gai daude faktore sozial zabalagoen mende

GDTk topagune, bizikidetza-gune, hausnarketa-gune eta gazteen ahalduntzerako espazio izaten jarraitu behar du. Aldi berean, hurrengo fasean, metatutako diagnostikoa inplikatu nahi duten taldeei **laguntzeko jarraibide praktikoa, tresna eta laguntza-eredu malgu** bihurtzera bideratu beharko litzateke.

Gainera, egindako lanak erakusten du belaunaldien arteko erreleboa ez dagoela soilik taldeen barruan gertatzen denaren mende. Dantza tradizionalen pertzepzio sozialak, inguruan aitortzen zaien prestigioak, ageriko erreferenteek eta euskal dantzen irudi publikoak eragin zuzena dute taldeengan eta dantzariengan berengan. Horregatik, EDBk **dantza taldeetatik haratago** eragiten lagunduko duten formulak ere bilatu beharko lituzke, euskal dantzen presentzia soziala, egungoa eta positiboa indartuz.

2. Edizio bakoitzeko ondorio nagusiak

2.1. Araia 2023: kontzientzia piztea eta komunitatea eraikitzea

Lehenengo edizioak espazio berri bat ireki zuen euskal dantza tradizionalaren munduan. GDT bi helburu nagusirekin sortu zen: belaunaldi-berritze faltari buruz eztabaidatzea eta talde ezberdinetako dantzarien arteko lotura berriak sustatzea; horrela, nortasun eta kidetasun sentimendua zein dantzari izatearen harrotasuna indartuz.

Lehen edizio honetako emaitzarik esanguratsuenak hauek izan ziren:

- dantzari gazteek zuzenean eragiten dien arazo bati buruz hitz egin ahal izan zuten
- harreman berriak sortu ziren hainbat taldetako gazteen artean
- areagotu egin zen taldeko eta komunitate zabalago bateko kide izatearen sentimendua
- dantzari izatearen harrotasuna indartu zen
- egiaztatu zen gazteek entzuna izan nahi dutela eta zeregin aktiboa izan dezaketela

Araiaren edizioak **arazoa izendatzeko, kontzientzia partekatua sortzeko eta GDTa dantzari nortasuna indartzeko espazio baliagarria izan zitekeela erakusteko balio izan zuen.**

Hurrengo edizioei begira, antolakuntzako ikaskuntza garrantzitsuak ere utzi zituen: harrera bereziki zaindu beharra, taldeak antolatze eta harremanetarako tresna gisa duten garrantzia, talde bakoitzaren barruko funtzioak argi eta garbi azaltzea komeni dela eta Topaketara bakarrik joaten direnei harrera ona egiteko beharra.

2.2. Areatza 2024: diagnostikoa ordenatu eta lan-ardatz bihurtu

Bigarren edizioak bizipenetik diagnostiko egituratuago baterantz aurrera egitea ahalbidetu zuen. Galdetegietatik eta dinamiketarik abiatuta, oraindik ere nagusi diren hainbat lan-ardatz identifikatu ziren:

1. **Errepertorioa:** dantzak zabaltzeko, forma berriak ikasteko eta talde batzuen barruan errepikapen sentsazioa saihesteko.
2. **Parte sentitzea:** euskal kulturarekiko lotura, giroa eta lagunak, eta etorkizuneko erabakietan parte hartzea.
3. **Ikusgarritasuna:** euskal dantzen irudi berriagoa proiektatzeko beharra, bereziki gazteen eta mutilen artean.
4. **Erakargarritasuna:** jarduera osagarrien garrantzia, hala nola irteerak, tailerrak, trukeak, esperientzia partekatuak eta entseguaz haragoko proposamenak.

Areatzako edizioak funtsezko ideia bat nabarmendu zuen: **gazteen jarraipena ez da soilik dantzatzeaz gozatzearen araberakoa; taldea esanguratsua, erakargarria, soziala, kulturala eta parte-hartzailea den espazio gisa bizitzearen araberakoa ere bada.**

Ekintza ildo zehatzak ere planteatu ziren: entsegu irekiak, gazteek kudeatutako sare sozialak, gazteen ordezkaritza, trukeak, errepertorio berria, aitortza publikoa, bizikidetza jardunaldiak, dantzari ohientzako buletinak, parte-hartze malgua eta proiektu zehatzak astero konprometitu ezin direnentzat.

Hala ere, ondorengo esperientziak erakutsi zuen ideietatik inplementaziora pasatzea ez dela automatikoa. EDBk proposatu, orientatu eta lagun dezake, baina ezin du bermatu ekintzak talde bakoitzean ezarriko direnik. Horregatik, fase berri honetan komeni da **taldeak animatzea eta jarraibide horiek inplikatu nahi duten taldeentzat tresna egokigarri gisa planteatzea.**

2.3. Segura 2025: diagnostikoa berretsi eta jarraitzeko beharra azpimarratu

Hirugarren edizioak aurretik ikasitako ikasgai asko berretsi zituen. 2025eko txostenek erakusten dute erronka nagusiek bere horretan jarraitzen dutela:

- gazteen galera nerabezaroan eta gaztaroan
- mutilen parte-hartze txikiagoa
- denbora falta
- ikasketak, lana, bizitza soziala eta entseguak bateragarri egiteko zailtasuna
- euskal dantzen irudi sozial ez oso gaurkotua
- ageriko erreferente gazteen falta
- gazteek benetan gehiago parte hartzeko beharra
- talde batzuetan antolatzeke zailtasunak
- talde jakin batzuetan mugatutzat edo motibazio gutxikotzat jotzen diren errepertorioak, ez euskal dantzen errepertorioa mugatua delako, baizik eta talde batzuek errepertorio murriztua edo errepikakorra lantzen dutelako.
- giroa eta barne komunikazioa indartzeko beharra

Baina 2025ak ere zerbait positiboa baieztatzen du: dantzari gazteek urte osoan zehar komunitatea aktiboki mantentzeko proposamenak, sormena, konpromisoa eta gogoia dituzte. Hainbat ideia agertzen dira, hala nola trukeak, beste talde batzuk bisitatzea, hileko erronkak, WhatsApp taldeak, erromerietan parte hartzea, entsegu partekatatuak, baterako ikastaroak edo gazte komunikazioko formatuak.

Seguraren ondorioa bereziki garrantzitsua da: **belaunaldien arteko erreleboa ez da soilik dantzen transmisio teknikoa, baizik eta harremanetan, motibazioan, kide izatearen sentimenduan, balio partekatuetan eta nortasun kolektiboan oinarritutako esperientzia komunitarioa.**

3. Abiapuntua hiru edizioen ondoren

3.1. Arazoa estrukturala da, ez isolatua

Belaunaldi-berritzearen falta ezin da konpondu ekintza bakar baten, kanpaina isolatu baten edo urteko Topaketa baten bidez soilik. Horrek eragina du taldeek nola antolatzen, komunikatzen, gazteak txertatzen, errepertorioa transmititzen, ingurunearekin harremanetan jartzen eta irudi publikoa proiektatzen duten alderdietan.

GDTk erakutsi du gazteek ez dietela bizkarra ematen euskal dantzei. Dantza, taldea, kultura, lagunak eta giroa biziki baloratzen dituzte gehienek. Arazoa agertzen da taldearen egiturak, denbora faltak, benetako parte-hartze eskasak, irudi sozialak edo erreferenterik ez egoteak haren jarraipena zailtzen dutenean.

3.2. Identitate eta kidesun-sentimendua funtsezkoa da.

Identitate- eta kidesun-sentimendua prozesu osoaren ardatz sendoenetako bat da.

Hainbat mailatan agertzen da:

- dantza taldeko kide izatea
- Euskal Herriko dantzari-sare bateko kide izatea
- dantzari izatearen harrotasuna
- lotura euskal kulturarekin
- tradizio bizi baten parte izatearen kontzientzia
- herriaz edo taldeaz haratago doan komunitate batekin identifikatzea

GDTk ahalmen berezia du, komunitate hori ikusgai egiten baitu. Dantzari gazte askok ikusten dute ez daudela bakarrik: beste leku batzuetan ere badirela antzeko egoerak bizi, antzeko erronkei aurre egin eta pasio, nortasun zein kulturarekiko erantzukizun bera partekatzen duten gazteak.

Horregatik, etorkizuneko edozein jarraibidek dimentsio hori zaindu behar du: **kontua ez da soilik gazteak erakartzea edo atxikitzea, baizik eta euskal dantzekin duten lotura emozionala, kulturala eta komunitarioa indartzea.**

3.3. Jarduera-eremu guztiak ez daude esku berean

Erantzukizun-eremuak bereiztea da aurrera egiteko gakoetako bat. Gai batzuk zuzenean bultza ditzake EDBk, beste batzuk dantza talde bakoitzaren mende daude, beste batzuk gazteriaren beraren esku daude eta beste batzuek aldaketa sozial zabalagoa eskatzen dute.

Bereizketa hori garrantzitsua da bi akats saihesteko:

- bere kabuz bere gain hartu ezin dituen erantzukizunak EDBren gain jartzea.
- taldeek kanpoko ezarpen gisa hautematen dituzten jarraibideak formulatzea

EDBk esparrua, kontakizuna, tresnak, topaguneak, kanpainak eta lagun egiteko prozesuak sor ditzake. Baina talde bakoitzaren eguneroko bizitza, ordutegiak, giroa, erabakiak hartzeko modua edo errepertorioa, batez ere talde bakoitzaren araberakoa da.

3.4. Dagoeneko dauden gazteak, sartzen ez diren gazteak eta joan diren gazteak bereizi behar dira

Arazo guztiak ez dira berdinak eta, beraz, ekintza guztiek ez dute gauza bera egiteko balio.

Dagoeneko taldeen barruan dauden gazteek honako hauek behar dituzte:

- entzuna sentitzea
- erabakietan parte hartzea
- motibatuta mantentzea
- errepertorioa eta esperientziak zabaltzea
- malgutasuna izatea
- giroa zaintzea
- egindako ekarpena aintzat hartua ikustea
- taldea beraiena ere badela sentitzea

Dantza talde batean sar daitezkeen gazteek honako hauek behar dituzte:

- hurbileko erreferenteak ikustea
- lotsa gainditzea
- euskal dantzak moderno eta erakargarritzat hartzea
- sarbide erraza aurkitzea
- generoarekin edo irudiarekin lotutako estereotipoak haustea
- taldeek bizitasuna, adiskidetasuna, aisialdia, kultura eta komunitatea eskaintzen dituztela ikustea

Joan diren gazteek honako hauek behar izan ditzakete:

- harremanari eusteko modu malguak
- asteko ordutegi batera itzuli beharrik gabe parte hartzeko proiektu zehatzak
- noizbehinkako gonbidapenak
- taldearen jarduera-ildoan berri
- itzultzeko modu erraza, erruduntasun edo urruntasun sentimendurik gabe

Beraz, estrategiek argi eta garbi bereizi behar dituzte **gazteen erakarpina, atxikipena, itzulera eta ahalduntzea**.

3.5. Gazteek ez lukete soilik hartzaile izan behar, baizik eta eragile aktiboak

Hiru edizioek erakutsi dute dantzari gazteek ez dutela galdera-sortei erantzutera mugatu nahi. Ideiak dituzte, beren taldeen errealitatea ezagutzen dute eta aldaketak aktibatzen lagun dezakete. Hurrengo faseak gutxiago tratatu beharko lituzke diagnostikoaren objektu gisa, eta gehiago **ekintza-eragile gisa**.

Horrek esan nahi du gutxiago galdetu behar dela “zer arazo ikusten duzun” eta gehiago landu “zer egin dezakegun”, “zer dagoen zure esku”, “zer mugi dezakezun zure taldean” edo “zer behar duzun EDBtik eta zure taldetik jarduteko”.

4. Sintesi estrategikoko matrizea

Ardatza	Zer erakusten dute hiru edizioek	Zer egin dezake EDBk	Zer dagokie taldeei	Zer dago gazteen /gizartearen esku
Identitatea eta kidetasuna	GDTk dantzari izatearen harrotasuna eta komunitate zabalago bateko kide izatearen sentsazioa indartzen ditu.	Kontakizun komuna zaintzea, topaguneak sortzea, dantzari gazteen sarea ikusaraztea.	Barne giroa zaintzea, gazteak ezagutzea, taldearekiko lotura indartzea.	Gazteek harrotasun hori ikusarazi dezakete eta beren ingurukoei helarazi.
Gazteen benetako parte-hartzea	Gazteak parte sentitzen dira, baina ez dute beti sentitzen eragina dutenik.	Gazteek parte hartzeko ereduak, adibideak, prestakuntza eta tresnak proposatzea.	Benetako erabakiguneak irekitzea, talde bakoitzari egokitutako formulak sortzea.	Gazteek erantzukizun zehatzak har ditzakete bere gain, ekimenak proposatu eta sostengatu.
Ikuspen soziala	Gazteek prestigio falta, irudi zaharkitua eta lotsa soziala sumatzen dituzte.	Kanpaina orokorrak, hedabideekiko harremanak, esparru-edukiak eta presentzia instituzionala bultzatzea.	Bere bizitza erreala erakustea, entseguak irekitzea, eduki gaztea sortzea, herrian presente egotea.	Gizarteak eragina du dantzaren prestigioan; gazteek haien presentzia normalizatu dezakete.
Gizonezkoen parte-hartzea	Mutilen presentzia txikia da, eta aurreiritziekin, erreferenterik ezarekin eta genero-rolekin lotzen da.	Aurreiritziak hausten lagunduko duten erreferenteak, kanpainak eta materialak bultzatzea.	Barne praktikak berrikustea, mutilak ikusaraztea, harrera zaintzea eta rol zurrinak saihestea.	Mutil dantzariak erreferente hurbil bihur daitezke.
Taldearen errepertorioa	Talde batzuetan errepertorioa zabaltzeko eta dantza berriak ikasteko beharra errepikatzen da.	Baliabideak, kontaktuak, tailerrak, artxiboak eta prestakuntza-prop osamenak eskaintzea.	Zein errepertorio sartu erabakitzea, entseguak eta ikaskuntza-proze suak antolatzea.	Gazteek dantzak proposatu, ikertu eta ikaskuntzan parte har dezakete.

Giroa eta bizikidetza	Giro ona indargune bat da, baina gatazkak, pikeak eta bitartekaritza beharra ere agertzen dira.	Dinamizazioan, harreran eta gatazken konponketan prestakuntza eskaintzea.	Gatazkak detektatzea, esku hartzea, harrera eta belaunaldien arteko harremanak zaintzea.	Dantzari bakoitzak eragina du taldearen eguneroko giroan.
Malgutasuna	Denbora faltak, ikasketek eta bizi-aldaketek zaildu egiten dute jarraitutasuna.	Parte hartzeko eredu malguak eta proiektu puntualak proposatzea.	Espektatibak doitzea, proiektu zehatzak sortzea, urruntzen direnekin lotura mantentzea.	Gazteek hobeto komunika ditzakete parte hartzeko benetako aukerak, eta konpromisoa har dezakete haien arabera.
Trukeak eta sarea	Gazteek harreman handiagoa eskatzen dute beste talde batzuekin.	Kontaktuak, egutegiak, topaketak eta esparru komunak erraztea.	Trukeak, irteerak, entsegu partekatuak edo bisitak antolatzea.	Gazteek GDTan sortutako harremanak aktibatu ditzakete.
Gazteen komunikazioa	Sare sozialak aukera gisa ikusten dira, baina ez dituzte beti aprobetxatzen ideia faltagatik eta lotsa sortzen diete.	Kanpainak, plantillak, erronkak, edukiari buruzko ideiak eta oinarritzko prestakuntza sortzea.	Gazteei beren hizkuntzarekin komunikatzeko lekua uztea.	Gazteek beren begiradatik sor dezakete edukia, dena batzordeak egin arte itxaron gabe.
Eskola eta institutuekiko harremana	Gazteak erakartzeko eta aurreiritziak hausteko bide gisa agertzen da.	Materialak, tailerreko proposamenak eta erakundeen laguntza prestatzea.	Inguruko ikastetxeekin harremanak izatea.	Hezkuntza-komunitateak euskal dantzak duintzen eta normalizatzen lagun dezake.
Jarraipena	Idea asko daude, baina zaila da horiek inplementatzea.	Tresna errazak sortzea eta borondatezko taldeak deitzea.	Ekintza gutxi aukeratu, probatu eta zer aldatzen den ebaluatu.	Gazteek ebaluazioan parte har dezakete eta benetan zerk funtzionatu duen kontatu.

5. Zer dago EDBren esku eta zer ez

5.1. EDBren esku dagoena

EDBk hau egin dezake:

1. Diagnostiko komuna antolatzea eta talde, ordezkaritza eta erakundeentzako kontakizun argi bihurtzea.
2. Lehen hiru edizioetan ikasitakoan oinarritutako jarraibide praktikoak prestatzea.
3. Tresna berrerabilgarriak sortzea: ekintza fitxak, jarraipen txantiloak, mezu ereduak, dinamika proposamenak, entsegu irekietarako gidak, etab.
4. Dantzari gazteen arteko topaguneak erraztea.
5. Euskal dantzak gazte tonuan ikusarazteko kanpaina orokorrak bultzatzea.
6. Erreferente gazteei balioa ematea, mutil dantzariak eta erantzukizunak hartzen dituzten gazteak barne.
7. Komunikazioari, sare sozialei, taldeen dinamizazioari, gazteen parte-hartzeari edo gatazken konponbideari buruzko prestakuntza edo prestakuntza pilulak eskaintzea.
8. Dagoeneko gauza interesgarriak egiten ari diren taldeen praktika onak jasotzea eta zabaltzea.
9. Ekintza zehatzak probatu nahi dituzten borondatezko taldeak deitzea.
10. Inplikatu nahi duten taldeen jarraipen arina egitea, fiskalizatu gabe.
11. Erakundeekin eta hedabideekin solaskidetza lantzea, euskal dantzek gizartean duten prestigioa indartzeko.
12. GDT gazteentzako espazio gisa babestea, soilik jarduera logistiko edo jai jarduera bihurtzea saihestuz.

5.2. Batez ere dantza taldeei dagokiena

Talde bakoitzak aukera hauek ditu:

1. Dantzari berriak hartzeko modua berrikustea.
2. Barneko giroa zaintzea eta gatazken aurrean jardutea.
3. Gazteek benetan parte hartzeko guneak irekitzea.
4. Gazte batzorde bat, gazte ordezkari bat edo beste formula propio bat sortu nahi duen erabakitzea.
5. Ordutegiak, konpromisoak eta parte-hartze malguko formulak berrikustea.
6. Errepertorioaren zati bat zabaltzea edo berritzea.
7. Bizikidetza jarduerak, irteerak edo trukeak antolatzea.
8. Gazteei beren hizkuntzetatik komunikatzeko lekua ematea.
9. Joan direnekin lotura mantentzea.
10. Ekintza zehatzak probatzea eta funtzionatzen duten ebaluatzea.

5.3. Gazteen esku dagoena

Dantzari gazteek honako hauek egin ditzakete:

1. Taldearen bizitzan aktiboki parte hartzea.
2. Jarduerak, errepertorioak, trukeak edo komunikatzeko moduak proposatzea.
3. Barne giroa hobetzen laguntzea.
4. Dantzari izatearen harrotasuna naturaltasunez ikusaraztea.
5. Beste gazte batzuentzat erreferente gisa jardutea.
6. Euskal dantzak normalizatzea beren sare, koadrila eta inguruneetan.
7. Erantzukizun txiki onargarrietan inplikatzeko.
8. Taldeari lotuta jarraitzeko zer behar duten adieraztea.
9. GDTan sortutako harremanak aktibatzea.
10. Kexatik edo diagnostikotik ekintza txiki posibleetara pasatzea.

5.4. Faktore sozial zabalagoen mende dagoena

Erronka batzuk ez daude EDBren eta taldeen mende bakarrik:

- dantza tradizionalak gizartean aintzat hartzea.
- nerabeen arteko euskal dantzen irudia
- genero-aurreiritziak
- aisialdiko beste eskaintza batzuen presioa
- euskal kulturaren eta gazteen arteko harremana
- erakundeen babesak
- dantza tradizionalaren presentzia komunikabideetan, eskoletan, jaietan eta espazio publikoetan.

EDBk eremu horietan eragin dezake kanpainen, presentzia publikoaren, aliantzen eta kontakizun instituzionalaren bidez, baina ezin ditu bakarrik konpondu.

5.5. EDBren esku zuzenean ez dagoena

EDBk ezin du:

1. Taldeak barne-funtzionamendua aldatzera behartzea.
2. Talde bakoitzak bere dantzari gazteei benetako ahotsa emango diela bermatzea.
3. Taldeen entsegu ordutegiak aldatzea.
4. Barne gatazkak konpontzea, taldeak eskatzen ez badu edo laguntzen uzten ez bazaio.
5. Talde bakoitzaren antolaketa-kultura bere kabuz aldatzea.
6. Talde bakoitzean mutil gehiago daudela ziurtatzea.
7. Talde bakoitzari dagokion harrerako, motibazioko eta zaintzako eguneroko lana ordezkatzeko.
8. Ekintzak ezartzea, barne-borondaterik ez badago.

Ikuspegi hori garrantzitsua da: **EDBk ez dio talde bakoitzari zer egin behar duen esan behar, baizik eta esparru, tresna, laguntza eta horizonte komun bat eskaini dezake.**

6. Hurrengo faserako jarraibide estrategikoak

1. jarraibidea. Identitatea eta kidetasuna zentroan kokatzea

GDTk dantzari izatearen harrotasuna eta komunitate zabalago baten parte izatearen sentimendua indartzen jarraitu behar du. Belaunaldien arteko erreleboari ez zaio erreperitorioarekin bakarrik eusten: loturarekin eusten zaio.

Ekintza-ildo posibleak:

- bizikidetza-jarduerak mantentzea
- aitorpen kolektiboko uneak sortzea
- dantzari gazteen istorio pertsonalak ikusaraztea
- “ez gaude bakarrik, sare baten parte gara” kontakizuna indartzea
- dantza kultura-nortasunarekin, adiskidetasunarekin, euskararekin, herriarekin eta komunitatearekin lotzea

2. jarraibidea. Ez hasi berriro beti galdera beretik

Gazteek askotan erantzun dute zergatik dantzatzen duten, zergatik joaten diren edo zer arazo ikusten dituzten. Eskema bera errepikatzeak nekea eta geldialdi sentsazioa sor ditzake. Aurrerantzean, dinamikak bestelako premisa batetik abiatu beharko lirateke:

“Hori da dakiguna. Orain, horrekin zer egingo dugun erabakiko dugu.”

Galderek zehatzagoak izan behar dute, ekintzara, erantzukizunetara, benetako aukeretara eta konpromiso txikietara bideratuak.

Jardunbide-adibideak:

- Zer ekintza txiki proba lezake zure taldeak hiru hilabeteen?
- Zer legoke zure esku dantzari gisa?
- Zer egin beharko luke zure taldeak gazteek gehiago parte har dezaten?
- Zer erraztu dezake EDBk?
- Zer dago ingurune sozialaren mende eta ez bakarrik taldearen mende?

3. jarraibidea. Gazteak erakartzea, leialtzea, itzultzea eta ahalduntzea bereiztea

Ekintza guztiek ez dute gauza bera egiteko balio. Estrategiak honako hauek bereizi behar ditu:

- inoiz dantzatu ez duten gazteak erakartzea
- dagoeneko daudenak mantentzea
- joan direnekin lotura berreskuratzea edo mantentzea
- dagoeneko inplikatura daudenak ahalduntzea

Bereizketa horrek ahaleginak ez barreiatzen eta ekintza egokiagoak diseinatzeko lagunduko du.

4. jarraibidea. Gazteen parte-hartzea indartzea, eredu bakarra inposatu gabe

Gazteen parte-hartzeak forma desberdinak izan ditzake taldearen arabera:

- gazteen ordezkaria zuzendaritza-batzordean
- gazteen batzordea
- jarduera zehatzetarako gidaritza-taldea
- sare sozialen kudeaketa gazteen eskutik
- entsegu irekiak diseinatzeko parte hartzea
- dantzari gazteekin aldizkako kontsultak
- txandakako ardurak

EDBk ereduak proposa ditzake, baina talde bakoitzak bere egiturara egokitu behar du formula.

5. jarraibidea. Euskal dantzak esperientzia gazte, gaur egungo eta sozialki baliotsu gisa ikusaraztea

Ikuspena ez da jarduerak argitaratzera mugatu behar. Hauek ere erakutsi behar dira:

- giroa
- adiskideak
- bidaiak
- entseguak
- prestakuntza
- talde-bizitza
- erreferente gazteak
- erreferente maskulinoak
- herriarekiko harremana
- dantza plaza, kalejira, erromeria eta aisialdi partekatua

Helburua ez da dantza apaintzea, baizik eta gazte askorentzat jada den horretan aurkeztea: esperientzia kultural, sozial, fisiko, emozional eta komunitario gisa.

Jarraibide honek alderdi soziala ere badu: **komunitatearen barruan euskal dantzek duten prestigioa eta estatusa indartu behar dira**, dantza horiek harrotasunez eta naturaltasunez bizi daitezen.

6. jarraibidea. Gizonen parte-hartzea eta genero-aurreiritziak berariaz lantzea

Gizonen parte-hartze txikia behin eta berriz agertzen da. Ez litzateke arazo isolatu gisa tratatu behar, erreferenteekin, irudi sozialarekin, aurreiritziekin, genero-rolekin eta identifikazio-faltarekin lotutako gai gisa baizik.

Ekintza-ildo posibleak:

- mutil dantzariak modu naturalean ikusaraztea
- dantzatze eta parte hartze modu desberdinak erakustea
- dantza edo dinamika batzuen barruan rol zurruneak berrikustea
- aurreiritziak hausten dituzten kanpainak lantzea
- erreferente maskulino hurbilak eskoletara, institutuera edo sare sozialetara eramatea
- errealitate desberdina bizi duten taldeekin harremanetan jartzea, horietan gizonen parte-hartzea ez baita salbuespena

7. jarraibidea. Errepertorioa talde bakoitzaren motibaziotik lantzea

Gazteek errepertorio mugatua aipatzen dutenean, ez dute esan nahi euskal dantzak mugatuak direnik. Talde batzuetan landutako errepertorioa murrizta edo errepikakorra izan daitekeela adierazi dute.

Beraz, jardun-lerroak honakoa izan behar luke:

- talde bakoitzeko errepertorio zehatzak zabaltzea
- beste leku batzuetako dantzak ikastea
- ezagutza-trukeak antolatzea
- dantza bakoitza bere testuinguruarekin lotzea
- artxiboa, ikerketa eta transmisioa aktibatzea
- ikaskuntza errepikapen mekaniko gisa bizi ez dadin saihestea

8. jarraibidea. Giroa, harrera eta malgutasuna zaintzea

Gazteen jarraipena taldearen harreman-kalitatearen araberakoa da. Giro ona indargunea da, baina gatazkak, pikeak, integrazio falta, zurruntasuna edo bizitza akademikoarekin eta sozialarekin bateragarri egiteko zailtasuna ere agertzen dira.

Ekintza-ildo posibleak:

- harrera-protokolo errazak
- dantzari berrientzako erreferentziazko pertsona
- bizikidetza-jarduerak
- gatazkak konpontzeko tresnak
- parte hartze formula malguak
- proiektu zehatzak astero bertaratu ezin direnentzat

9. jarraibidea. Ideiak taldeentzako tresna zehatz bihurtzea

Fase berriak material erraz eta aplikagarriak sortu behar ditu. Adibidez:

- entsegu ireki bat antolatzeko fitxa
- gazte-batzorde bat edo formula baliokide bat sortzeko gida
- taldeko giroa berrikusteko txantiloia
- sare sozialetarako eduki-ideiak

- bi talderen arteko truke-proposamena
- dantzari berriei harrera egiteko oinarrizko protokoloa
- dantzari ohiekin harremanetan egiteko fitxa
- errepertorioan dantza berri bat sartzeko gida laburra
- konfrontaziorik gabeko genero-rolez hitz egiteko dinamika
- taldeko gazteen urteko bilera eredua

10. jarraibidea. Borondatezko taldeak deitzea eta jarraipen arina egitea

Talde pilotuekin aurretik izandako esperientziak ez zituen espero ziren emaitza guztiak eman. Horregatik, agian ikuspegia aldatzea komeni da.

“Talde pilotuez” hitz egin beharrean, honako hauetaz hitz egin liteke:

- borondatezko taldeak
- talde laguntzaileak
- taldeak martxan
- ekintza jakin bat probatu nahi duten taldeak
- jardunbide egokien sarea

Aldea handia da. Kontua ez litzateke prozesu astun batean sartzea, taldeak ekintza erreal, txiki eta ebaluagarri bat probatzera gonbidatzea baizik.

Proposamena:

Inplikatu nahi duen talde bakoitzak ekintza bat edo bi aukeratu behar ditu ikasturtean zehar. EDBk fitxa bat, orientazio txiki bat eta emaitzak jasotzeko modu erraz bat ematen dizkio.

Jarraipen arina egin beharko litzateke:

1. **Hasiera:** zer ekintza probatu nahi dugun eta zergatik.
2. **Prozesuaren erdia:** zer ari den funtzionatzen eta zer ari zaigun kostatzen.
3. **Itxiera:** zer aldatu den, zer ikasi dugun eta zer gomendatuko geniekeen beste taldeei.

Gakoa da jarraipenak ikasteko balio izatea, ez fiskalizatzeko.

7. 2026-2027 aldirako egitura proposamena

Diagnostiko, hausnarketa eta kontrastearen hiru edizioen ondoren, ikasitakoa dantza-taldeentzat tresna zehatz, esperientzia aplikagarri eta jarraipen arineko formula bihurtzera bideratu beharko litzateke GDTren hurrengo fasea.

Helburua ez da diagnostikoa berriro hutsetik hastea, baizik eta 2023 eta 2025 artean jasotakotik abiatzea, gaiak lehenesteko, proposamenak aktibatzeke eta dantza taldeentzat material erabilgarriak sortzeko.

1. fasea. Sintesia eta hasierako itzulera

Helburua: 2023 eta 2025 artean ikasitakoa antolatzea eta taldeekin, ordezkartzeekin eta parte-hartzaileekin argi partekatzea.

Ekintzak:

- sintesi-dokumentu hau egitea
- laburpen-dokumentu bat prestatzea
- talde eta dantzarienezako bertsio bisual bat prestatzea
- ondorio nagusiak ordezkartzeekin partekatzea
- hurrengo fasea ikasitakotik abiatuko dela azaltzea eta proposamen zehatzetara bideratuko dela

2. fasea. Aurretiazko kontsulta eta lehentasunen hautaketa

Helburua: diagnostiko orokor bat errepikatzea saihestea eta GDTren hurrengo edizioan sakontasun handiagoz zein gai landu behar diren zehaztea.

Ekintzak:

- dantzari gazteei alde aurreko galdetegi labur bat egitea
- beren taldeentzat premia-koenak edo erabilgarrienak iruditzen zaizkien gaiak zein diren galdetzea
- erantzun horiek 2023-2025ean jada detektatutako ardatzekin kontrastatzea
- lehentasunezko eremu bat edo bi hautatzea, Topaketan sakonki lantzeko
- GDTren dinamikak prestatzea hautatutako gai horietatik abiatuta

Fase hau garrantzitsua da, GDTak dantzarien ahotsean oinarritutako espazioa izaten jarrai dezan, baina galdera orokor berberetara behin eta berriz itzuli gabe.

3. fasea. GDT aktibazio-espazio gisa

Helburua: Topaketa erabiltzea lehenetsitako gaietan sakontzeko, esperientzia zehatzak jasotzeko eta hausnarketa lehen proposamen aplikagarrietan bihurtzeko.

Ekintzak:

- 2023-2025ean ikasitakoa dantzari gazteei aurkeztea
- taldeen egoera errealei buruz lan egitea
- EDBk zer egin dezakeen, taldeei zer dagokien, gazteen esku zer dagoen eta ingurune sozialaren mende zer dagoen bereiztea
- gogoeta-dinamikak lantegi praktikoekin, txokoekin, bizikidetzarekin eta dantza-jarduerekin konbinatzea
- proposamen txikiak, errealistak eta taldeetara eraman daitezkeenak egitea

GDTk bizikidetzarako eta kide izatearen sentimendurako espazio izaten jarraitu behar du, baina hurrengo faseak ekintza zehatzak aktibatze gaitasuna indartu beharko luke.

4. fasea. Gidalerro eta tresna aplikagarriak

Helburua: GDTren ondorioak taldeek ezagutu, egokitu eta probatu ahal izango dituzten material erraz bihurtzea.

Ekintzak:

- Topaketan jasotako proposamenak antolatzea
- fitxa praktikoak edo ekintza-ereduak egitea
- tresna horiek proposamen moldagarri gisa planteatzea, ez betebehar gisa

Fase honek ideia orokorretatik baliabide zehatzetara igarotzen lagundu beharko luke. Helburua ez da talde guztiek gauza bera egitea, baizik eta talde bakoitzak bere errealitaterako praktika baliagarria aurkitzea.

5. fasea. Talde boluntarioei gonbidapena

Helburua: ikasturtean zehar ekintza zehatzen bat probatu nahi duten taldeak inplikatzeko.

Ekintzak:

- dantza-taldeei gonbidapen argia egitea
- talde bakoitzak ekintza erraz eta onargarri bat aukera dezan eskatzea
- prozesu astunak sahiestea
- EDBtik oinarritzko laguntza eskaintzea
- parte hartu nahi duten taldeen ikaskuntzak jasotzea
- esperientzia baliagarriak beste talde batzuekin partekatu ahal izatea erraztea

Komeni da fase hori fiskalizazio gisa ez hautematea. Talde bakoitza animatzea, laguntzea eta probatzen duenetik ikastea da gakoa.

6. fasea. Jarraipena eta itzulera

Helburua: diagnostiko zikloa ixtea → hausnarketa → ekintza → jarraipena.

Ekintzak:

- talde boluntarioen esperientziak biltzea
- zein ekintza izan diren bideragarrienak identifikatzea
- zer zailtasun agertu diren jasotzea
- jardunbide egokien banku progresiboa sortzea
- taldeen benetako esperientziatik abiatuta jarraibideak doitzea.
- emaitzak GDTren hurrengo ediziorako oinarri gisa erabiltzea

8. Datorren GDTren dinamiketarako arreta-gunea

Etorkizuneko jarduerak diagnostiko-formatu orokorra errepikatzea saihestu beharko lukete. Nekea ez eragiteko, onena itzulera argi batekin hastea da:

Hiru ediziotan zehar, erronka eta ideia horiek nabarmendu dituzue. Orain, zer egin daitekeen, nork egin dezakeen eta aurrera egiteko zer behar dugun landuko dugu.

Jasotako itzulera horretan eta dantzari gazteei alde aurretik egindako kontsultan oinarrituta, jarduerak lehentasunezko gai batzuk izan beharko lituzkete ardatz; gai horiek sakon landu eta ekintza zehatzetara bideratu beharko litrateke.

Dinamika-egitura posible bat izango litzateke:

1. **Laburpen laburra:** 2023an, 2024an eta 2025ean ikasitakoa.
2. **Erantzukizunen mapa:** EDBren, taldeen, gazteen eta gizartearen esku dagoena.
3. **Lehentasunak hautatzea:** lan-talde bakoitzak dantza-taldee helarazteko moduko ekintza zehatz eta bideragarri bat zehazten du.
4. **Diseinu azkarra:** zer egingo genukeen, norekin, noiz eta zer beharko genukeen.
5. **Konpromiso errealista:** epe luzerako potentziala duen ekintza txiki, bideragarri eta kudeagarria.

Funtsezko galdera hau izan liteke:

Zer baldintza sortu behar ditugu dantzari gazteek geratzeko, parte hartzeko, taldearen parte sentitzeko eta atzetik datozenei bidea irekitzeko gogoia izateko?

9. Lurralde-partaidetzari buruzko oharra

Dokumentu honek ez du herrialdeen arteko desberdintasunei buruzko ondorio itxirik ateratu nahi. EDBren elkarrizketetan eta esperientzian lurraldeen eta talde moten artean errealitate desberdinak hautematen badira ere, GDTren emaitzek ez dute bide ematen modu objektiboan baieztatze lurralde arteko alde horiek zenbateraino azaltzen dituzten lortutako erantzunak.

Gainera, egindako edizioetako parte-hartzea ez da orekatua izan herrialdeen artean.

Horregatik, dokumentu honen ondorioak **GDT 2023-2025 prozesuaren sintesi orokor gisa irakurri behar** dira, ez lurralde diagnostiko oso gisa. Etorkizunean herrialde bakoitzeko desberdintasunetan sakondu nahi bada, komenigarria litzateke ordezkartzeekin kontraste espezifiko bat egitea eta datuak modu orekatuagoan biltzea.

10. Ondorio estrategikoa

Hiru edizioen ondoren, Gazteen Dantza Topaketak asteburuko topaketa bat baino askoz gehiago dela erakutsi du. Diagnostikorako, bizikidetzarako, gazteen ahalduntzerako, komunitatea sortzeko eta euskal dantzentzako etorkizuna eraikitzeko gunea da.

Hiru edizioei esker egiaztatu ahal izan da belaunaldien arteko erreleboa ez dagoela soilik dantzak irakastearen edo entseguak mantentzearen mende. Dantzariantzat talde biziak, abegitsuak, parte-hartzaileak, ikusgarriak, malguak eta emozionalki esanguratsuak sortzearen araberakoa da.

Identitatea eta kidetasun-sentimendua dira proiektuaren muina. Gazteek konpromisoari eusten diote balio handiko zerbaiten parte sentitzen direnean: talde, komunitate, kultura, pertsona-sare edo tradizio bizi baten parte, hain zuzen.

Hala ere, GDTk ere baditu bere mugak. EDBk entzun, antolatu, proposatu, ikusgarritasuna eman, babesa eskaini eta tresnak sor ditzake. Ezin duena da dantza-talde bakoitzaren barne-bultzada ordezkatu. Beraz, hurrengo faseak oreka errealista batean oinarritu behar du: **EDBk esparru komuna ezarri eta baliabideak eskaintzen ditu; aurrera egin nahi duten taldeek beren egoera zehatzetara egokitutako ekintzak probatzen dituzte; gazteek rol aktiboa hartzen dute; eta GDTk ikasitakoa bildu, konektatu eta komunitate osoarekin partekatzen du.**

Beraz, galdera ez da jada soilik gazteei zer gertatzen zaien edo zergatik alde egiten duten. Fase berri honetarako galdera honakoa izan beharko litzateke:

Zer baldintza sortu behar ditugu —EDBtik, ordezkaritzetatik, dantza talde bakoitzetik, gazteengandik eta gizartetik— dantzari gazteek geratzeko, parte hartzeko, taldearen parte sentitzeko eta atzetik datozenei bidea irekitzeko gogoia izan dezaten?